

KALP KIRMAMA AHLAKI: TASAVVUF

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi kemâ yenbeğî li-celali vechihi ve li-azimi sultanih. Ve's-Salâtü ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ecmaine't-tayyibîne't-tâhirîn. Emmâ ba'd:

Fe-kâle'n-nebiyyü sallallahu aleyhi ve sellem:

رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يَصِلْ عَلَيَّ، وَرَغِمَ
أَنْفُ رَجُلٍ دَخَلَ عَلَيْهِ رَمَضَانُ، ثُمَّ انْسَلَخَ قَبْلَ أَنْ
يُغْفَرَ لَهُ، وَرَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ أَدْرَكَ عِنْدَهُ أَبْوَاهُ الْكَبِيرِ،
فَلَمْ يَدْخُلْهُ الْجَنَّةَ. تَحَسَّنْ غَرِيبٌ، حَبَّكَ عَنْ أَبِي
هُرَيْرَةَ.

Rağime enfu racülin zükkirtü indehû felem yusalli aleyye ve rağime enfu racülin dehale aleyhi ramadânü sümme'n-salaha kable en yuğfera lehû ve rağime enfu racülin

edrake indehû ebevâhu'l-kibera fe-lem yudhilâhu'l-cennete.

Sadaka Resulullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Ramazan'la ilgili bir hadîs-i şerîfi size açıklamak istiyorum.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz hazretleri buyurmuşlar ki:

“O adamın burnu yerlerde sürtsün ki, hor ve zelil olsun ki o adam.” *Zükkirtü indehû fe-lem yusalli aleyye.* “Ben onun yanında anıldığım halde o bana salât ü selâm getirmiyor.”

Yanında anıldığım halde, ismim geçtiği halde bana salât ü selâm getirmeyen adam hor ve zelil olsun, burnu yerlerde sürtsün veya sürter.

Ve rağime enfu racülin dehale aleyhi ramadânü sümme'n-salaha kable en yuğfera lehû. “Yine bir adam ki Ramazan'a erişmiş, Ramazan ayı onun üzerine gelmiş sonra gitmiş, mağfiret olmadan gitmiş, bu adamın da, böyle bir adamın da burnu yerlerde sürtsün, hor ve zelil olsun o adam veya olur.”

Olsun demek veya olur, böyle olur demek.

Ve rağime enfu racülin edrake indehû ebevâhu'l-kibera fe-lem yudhilâhu'l-cennete. “Ve şu adamın da burnu yerde sürtsün ki ana babası onun yanında bulunmuş, ihtiyarlamış oldukları halde onu cennete sokamamışlarsa böyle bir adamın da burnu yerlerde sürtsün, o adam hor ve zelil olsun veya olur.”

Şimdi Arapçada mazi sigası yani “oldu” mânasına gelen, “yerde sürttü” mânasına gelen burada *rağime* fiili.

Rağime ne demek?

Ey lasıka enfu bi'r-rığâl eyi't-turâb. Rığâl, toprak demek yani, Arapçada *rağime enfuhû* diye bir tabir var.

“Burnu topraklansın” ne demek?

“Toprağa sürünsün” demek.

Kinâyetün an husûli'z-zül. “Zillet ve horluk ifade etmek için bu şey söyleniyor.”

Yani bir insan yere düşerse burnu yerlerde sürterse o insan hor demektir, yani beddua.

Şimdi, “Burnu yerde sürttü o adamın ki ben onun yanında anıldım da o bana salât ü selâm getirmedi.”

Tam tercüme böyle, mazi sigasıyla cümlenin tam tercümesi böyle. Fakat bu mazi sigası Arapçada dua makamında da kullanılır. Mesela sizin bildiğiniz bir şey, *radiyallahu anh*. *Radiyallahu anh* tam tercüme edilecek olursa, “Allah ondan razı oldu” demek. Halbuki “razı olsun” makamında kullanılıyor. Mesela diyoruz ki *radiyallahu anke*. “Allah senden razı olsun.” *Allahu yerdâ anke* demek yani bu. Yani “Allah senden razı oldu” gibi söylüyoruz sözü, “Allah senden razı olsun” mânasında.

Neden?

Mazi sigasıyla söylendiği zaman kat’îlik ifade eder, kesinlik ifade eder. Arapçanın bir özelliği bu.

Onun için burnu yerde sürtsün mânasına da gelebilir. Burnu yerde sürttü demektir mânasına da gelir.

“O adamın burnu yerde sürttü ki ben onun yanında anıldım da o bana salât ü selâm getirmedi.”

Yani bir adamın yanında benim ismim geçtiği halde, *Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammed* demezse o adamın burnu yerde sürter demek. Ya da bedduadır, “Yani Resule saygısı yok, Resulullah’a saygısı yok! Sürtsün be! Sürtsün!” demek.

Peygamber Efendimiz istemese bile sürter, affetse bile sürter.

Bir misal. Hocamızın yanında birisi [var.] Bir sabah kahvaltısına bir eve gittik. Kahvaltıdan çıktık başka yere gideceğiz. Bir bakan arabasıyla gelmişti, o Hocamızı arabasına bindirmek istiyor. Yani sevgisinden saygısından Mehmed Zahid Hocamızı arabasına bindirmek istiyor. Fakat Hocamız başka bir arabayla, garibanın birisinin arabasıyla gelmişti. Ona binmek üzereydi, birisi onu, “Sen çekil kenara, uzak dur! bilmem ne.” filan diye azarladı. Hocamızı o bakanın arabasına bin-

dirmek istedi. Yani ötekisini kenara itekleyip, dışlayıp bu itibarlı insanın arabasına binmesini sağlamak istedi.

a. İslam'da Kalp Kırma, Gönül Kırma Çok Fena, Tasavvufta Çok Büyük Bir Suç

Bunu neden yaptı?

Belki o itibarlı adama yaranmak için yaptı. Belki de Hocamız daha rahat arabaya binsin, geniş ferah arabaya binsin diye yaptı ama ötekisinin kalbi kırıldı. Yani gariban, arabasına binecekti Hocamız, iteklenip dışlanıp azarlanınca kırıldı, üzüldü. Halbuki İslam'da kalp kırma, gönül kırma çok fena, tasavvufta çok büyük bir suç. İnsanın kalbini kırma, bir insanı üzme çok fena.

Ne yapacağız?

Melek gibi olacağız, pürdikkat olacağız. Kimseyi üzmemeye, kimsenin kalbini kırılmaya çalışacağız. Tasavvufa göre kalp yıkmak Kâbe'yi yıkmak kadar kötü bir günahdır.

Kâbe'yi kim yıkabilir?

Bir müslüman eline kazma alıp da Kâbe'ye saldırır mı, yıkar mı?

Yıkamaz.

Ama mü'minin kalbi Kâbe'den daha şerefli dir. Onun için gönül yıkmamak çok önemlidir, mutasavvıflar buna çok dikkat etmişlerdir.

Bu da kendileri tarafından uydurulmuş bir şey değildir. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* bir keresinde Kâbe'ye bakmış böyle sevgiyle, muhabbetle, saygı ile, hayranlıkla, içtenlikle, samimiyetle demiş ki:

“Ne kadar güzelsin ya Kâbe!”

Hitap ediyor, belki de duyuyordur Kâbe, bilemeyiz. O peygamber, ona belki Allah duyuruyordur.

“Ne kadar güzelsin ey Kâbe! Ne kadar muhteremsin, ne kadar muhteşemsin! Ama Allah'a yemin olsun ki Allah'ın indinde mü'min kulun kalbi senden daha kıymetli.”

Onun için kalp yıkmamaya çok dikkat etmişlerdir. İnsan sevindirmeye, insanın duasını almaya, iyilik yapmaya çok dikkat etmişlerdir. Bir insanın kalbi kırıldı mı, Allahu Teâlâ hazretleri buyuruyor ki:

أنا عند منكسرة القلوب

Ene inde münkesireti'l-kulûb. "Ben kalbi kırıkların yanı başında yer alırım. Onların safını tutarım, onlardan oluru ha!.."

Onlardan olursa ne olur?

Kalbi kırılanın yanında olursa ne olur?

Kalbi kırana karşı olur Allah. Yani Allah'ın gazabına uğrar insan.

Bu bir hakikat, tasavvufi bir ahlak bu. Kalp kırmamaya dikkat etmek, gönül yapmaya dikkat etmek tasavvufun esaslarından biridir.

Şimdi buna aykırı bir iş oldu, birisinin kalbi kırıldı. Hocamız çok sakin bir insandır, insan idi, çok sabırlı bir insan idi. Güleç yüzlüydü, melek gibiydi, herkes onu gülümsemeli siması ile hatırlar. Ben de şimdi gözümün önüne getirdiğim zaman pembe beyaz yanağı ile, uzun güzel sakalıyla, ay gibi nurlu yüzü ile güleç olarak gözümün önüne getiriyorum. Ama nâdir zamanlarda muazzam kızardı. Kızdığı zaman da kaçacak delik arardı karşısın-

daki. Aslan gibi olurdu yani, muhteşem bir şey olurdu Hocamız kızdığı zaman.

En kızgın hali ne zaman olurdu?

Hutbedeyken sanki bir ordunun komutanı düşmana saldırıyormuş gibi olurdu. Bangır bangır bağırır, yeri göğü inletirdi. Korkudan herkes başını önüne eğdi, yüzüne bakamazdı. Ben bu işe hayret ederdim, aşağıda melek gibi minberin üstüne çıktığı zaman yeri göğü titreten bir insan. Sonunda anladım, Peygamber Efendimiz de hutbede çok celalliymiş. Peygamber Efendimizin sünnetini tatbik ediyor. Sünnetini her şeyinde tatbik ediyor. Hutbede celalli, aşağıda cemalli. Hutbede çok sert. Heybetliydi de Hocamız, yani insanın böyle ödü patlardı. Kaşını çattığı zaman ödü patlardı herkesin.

Hocamız muazzam azarladı. Çok nadir görmüşümdür Hocamızın azarlamasını. O şahsı çok azarladı, “Böyle şey yapmayın yahu!” dedi, “Yapmayın böyle şey!” dedi.

Niye kalp kırılıyorsunuz yani, filancanın gönlü olacak filan diye?

Veyahut ne karışılıyorsunuz?

Derviş başkasının işine karışmaz. Bu da bir tasavvufi ahlak. Derviş kendi işine bakar. Kendi işini güzel yapmaya bakar, sağı solu idareye kalkışmaz. İnsan kendisini idareden aciz.

Başkasının vebalini ne diye alıyorsun?

Almaz, kendi işine bakar. Kendi ayıbı ile meşgul olur, kendisi güzel iş yapmaya bakar. İşe müdahale edip büyükler varken karışmak doğru değil.

Hocamız kendisi karar verirdi, sana ne oluyordu?

Sen git, kenara çekil, itil filan diye sen ne giriyorsun araya?

Azarladı Hocamız.

Demek ki kötü bir durum oldu. Ötekisinin kalbinin kırılmasından azarlamış olabilir, berikisinin ukalalığından azarlamış olabilir. Yani bir ukalalık yaptı.

Şimdi bazen Hocamıza hizmet ediyoruz diye herkes işine çok karışırdı. Ben bilirdim ki hocamız memnun olmuyor ondan. Yani güya Hocamıza saygı sevgiden, hizmet etmek aş-

kından her şeyine karışırlardı. Hocamız da peki derdi, herkese peki derdi.

Peki!

Şöyle yapalım efendim

Peki!

Ötekisi gelir, böyle yapalım efendim.

Peki!

Daha ötekisi gelir, böyle yapalım.

Peki!

Herkese “Peki!” derdi. Sonra da dermiş ki, -ben duymadım-;

“Ben size ‘Peki!’ demeyi öğretmek için peki diyorum.”

Yoksa emir komuta kendisinde yani aslında herkese emri kendisinin yağdırması lazım ama “Peki!” demeyi öğrenin diye. Bak kocaman şeyh, mürşid-i kâmil, kutbü’z-zaman, ârif-i billah, kerametleri zahir insan “Peki!” diyor.

Şimdi o tabii bu gibi sebeplerden, ben bunları tahmin ediyorum, tahminim bunlar benim. Olayı gördüm, çok kızdı. Biz de kork-

tuk, sanki kabahati biz yaptık gibi biz de kenara kaçındık. Yani Hocamız böyle celallendi.

Bindi, herhalde bakanın arabasına bindi, makam arabası değil de herhalde özel arabasıydı. Ama o şahıs bakandı. Bakanın özel arabasına bindi, gidildi.

Sonra biz bir şehre gittik. Hocamızla o gün bir şehre gittik. Yolda o arkadaşımız kaza geçirdi. Yani o kalp kıran azarlanan arkadaş kaza geçirdi, bacağı parça parça kırıldı. Kırıldı! Burasından burasından burasından çatır çutur kırıldı bacağı, yani çok fena oldu. Sonra onu sedye ile böyle getirdiler. Hocamız 3. 4. kattan tabii o çıkamayacak, ağırlı sızılı hastaneye gidecek. Sedye ile getirdiler. Hocamız yukarıdan öyle aşağıdan ona baktı, o da sedyeden Hocamıza yukarıya doğru baktı. Şöyle el salladı, Hocamız ağladı.

Ben Hocamızın yanındayım, gördüm ağladı. Çok merhametliydi Hocamız. Biz Ankara'ya giderken ağlardı. İstanbul'a ziyaretine giderdik bayram seyran, kandil, Ankara'ya giderken, ayrılırken torunu, kızı filan ağlardı. Merhametliydi, gözü yaşlıydı.

Ağladı Hocamız. Ben oradan anladım ki Hocamız ilk başta azarladı ama hışmı devam etmiyor. Yani merhameti var, acıyor ama Allah cezalandırıyor. Yani kalp kırmayı hoş görmediği için cezalandırıyor. Böyle çıkarttım ben bu olaydan, ibreti böyle çıkarttım.

şimdi Peygamber Efendimizin adı geçti, *sallallahu aleyhi ve sellem* demedi, *Allahümme salli ala seyyidina Muhammed* demedi. Belki Peygamber Efendimiz bir şey demez ama Allah razı gelmez, cezalandırır.

Yani ne derler buna?

“Gayret-i ilahîye dokundu” derler.

Bazen mesela adam kendisi davacı olmaz da cumhuriyet savcısı davacı olur.

Ya ben davacı değilim.

Sen sus, karışma, devlet bu suçlunun arkasından gidecek, bunun cezasını verecek.

Bazen iş, bazı suçlar resmiyete intikal eder. Böyle olur.

şimdi onun için, “Ben yanında ismim geçtiği halde bana salât ü selâm getirmeyen kim-

se adamın burnu yerde sürttü veya sürtsün” demektir.

Hangisi daha uygun?

Bence Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* “sürtsün” demez.

Hocaların hocası, başımızın tacı Peygamberimiz sürtsün demez, çünkü ona diyorlar ki:

“Müşriklere lanet et yâ Resûlallah, bak neler yapıyorlar, eza cefa işkence yapıyorlar?”

“Ben lanetçi bir peygamber olarak gönderilmedim. Yâ Rabbi kavmime rahmeyle, çünkü onlar bilmiyorlar.” diyor.

Bak lanet etmiyor, etmez. Herhalde bu şeydir yani, aman sakın böyle yapmayın, burnunuz yerde sürter, yani ben istemesem bile sürter.

Onun için ne yapacağız?

Peygamber Efendimiz anıldı mı aşk ile şevk ile salât ü selâm getireceğiz. Aşk ile şevk ile.

Aşk ile dert ile eydün es-salât.

“Eydün” ne demek?

“Söyleyin” demek.

Eski Türkçede “eydün” söyleyin demek.

Aşk ile dert ile eydün es-salât.

es-Salatü ve’s-selamu aleyke yâ Resulallah.

es-Salatü ve’s-selamu aleyke yâ Habibal-lah.

es-Salatu ve’s-selamu aleyke yâ seyyide’l-evvelîne ve’l-âhirîn.

En kısası nedir?

Aleyhisselam demektir.

Aleyhi’s-salâtü ve’s-selam. En kısası bu, *aleyhisselam*. Nuh *aleyhisselam*, Musa *aleyhisselam*.

Musa geldi, Harun gitti.

Askerlik arkadaşın mı? *Aleyhisselam*’ı eklesene! Ne oluyor yani, bu ne samimiyet? Edepsiz, *aleyhisselam* demekten yüksünüyor musun yani? Pilin mi bitti, ne oluyor yani bir *aleyhisselam* demekten mi zorlanıyorsun?

En aşağısı *aleyhisselam* demektir. Peygamber adı anıldı mı, *aleyhisselam*. Sahabe

anıldı mı *radıyallahu anh*. Hz. Ali *radıyallahu anh*, Hz. Aişe *radıyallahu anhâ*.

Ne olacak, “Allah razı olsun” diye bir dua ediver ne olur yani!

Ha, Peygamber Efendimizin adı anıldı mı âdâb nedir?

Salavat getirmektir.

Salavat getirmezse o adamın burnu yerde sürter. Allah sevmez çünkü. “Vay edepsiz, benim Habibimin karşısında takındığı duruma bak, edepsiz!” diye cezalandırır Allah.

Onun için salât ü selâm getireceğiz.

b. Gayret-i İlahîye

İkinci cümle;

“Ramazan gelmiş de adama, gitmiş sonra, adam afv u mağfiret olmamış. Bunun da burnu yerde sürter.”

Sürtmüş demektir, mahvoldu demektir.

Neden?

Yani Ramazan geçtiği halde afv u mağfiret olmamışsa demek ki ne kötü durumda! Vaziyet fena, kırmızı sinyal bu, büyük alarm

bu. Ramazan geçmiş de hala afv u mağfired olmamiş. Çok büyük tehlike.

Bunu niye okuyorum?

Bu cümleden dolayı okuyorum. Biz şu anda Ramazan'dayız, Ramazan'ın ortasındaız.

Ramazan'dan afv u mağfired olunmuş olarak çıkmaya ırpınmamız lazım. Bu işin şakası yok. Burnu yerde sürter ha öyle adamın. Yani hem Ramazan'dan mağfired edilmemiş olarak çıkar hem de burnu yerde sürter yani mahvolur. Yani Ramazan oyuncak değil. Allah'ın ibadeti oyuncak değil.

Kazanmak zorundasın, ya kazanacaksın ya kazanacaksın.

Çiller modası.

Ne diyor?

Ya ... ya ... deyince iki şey söylenecek zannediyor iller bir moda çıkarttı, bir cümle;

“Ya kazanacaksın ya kazanacaksın!”

Ya mağfired olacaksın ya da başka çare yok, gene mağfired olacaksın. Ramazan'da mutlaka mağfired olacaksın.

O zaman ne yapacağız hocam?

Şimdi ben hararetlendim, palto da çok gelmeye başladı. Müsaadenizle bunu çıkartayım. İlk önce terledim, sonra fazla geldi.

Ne yapıp yapıp Ramazan'dan mağfur olarak, afv u mağfiret olunmuş olarak çıkmalıyız.

Bunun için ne lazım?

Ciddi olmak lazım. Ramazan'ı ciddiye almak lazım, ibadetleri ciddiye almak lazım. Çok çalışmak lazım. Çok ağlamak lazım, yalvarmak lazım. Geceleyin evine gittiği zaman seccadeyi yayıp, namaz kılıp gözyaşı dökmek lazım. "Yâ Rabbi, eğer beni bu Ramazan'da affetmezsen benim halim nice olur yâ Rabbi! Yapma yâ Rabbi, yakma yâ Rabbi, etme yâ Rabbi, atma yâ Rabbi cehenneme!" diye ağlamak lazım. Gözyaşı cehennem ateşini söndürür. Ağlamak lazım, başka çare yok. Hüngür hüngür ağlamak lazım. İnsanların yanında insan utanır ağlayamaz, yalnız kaldı mı ağlar. Yalnızken ağlanır. Tek odaya gidersen, kimse- nin görmediği yerde hüngür hüngür ağlarsın.

Adam ağlar mı? Erkek adam ağlar mı?

Ağlar.

Hz Ebû Bekr-i Sıddîk öyle ağlarmış ki mahallenin çocukları etrafında toplanırmış. O muhasara edildiği yıllarda hani kız vermiyorlar, yiyecek içecek vermiyorlar, mal satmıyorlar. Böyle sıkıştırmışlar, mahallelerinden bir yere ıkarttırmıyorlar filan. Mekke müşriklerinin baskı yaptığı zaman evinin avlusunda namaz kılardı Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz, namaz kılardı ağlardı. Hüngür hüngür ağlardı, mahallenin çocukları gelir, “Bu adamcağız niye ağlıyor?” diye bakarlardı.

Ömeru’l-Faruk *radiyallahu anh* efendimizin ağlamaktan yanaklarına gözyaşı iz yapmış. Ben gözyaşının iz yaptığını Hz. Ömer hakkında duydum.

Hz. Ömer nasıl bir insan?

Sizin içinizdeki en şişman, en boylu, en babayığitten daha babayığit bir insan. Boylu bir insandı Hz. Ömer, iri bir insandı. Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Sen Hacer-i Esved’i öpmeye girme ya Ömer!”

Neden?

“Dağıtırısın halkı ya, gücünle kuvvetine ezer geçersin, tank gibi. Sen oraya girme.” diyor.

Güçlü kuvvetliydi. Vefat ettiği zaman Peygamber Efendimizin türbesine gömeceklerinde oda yetmedi, duvarını kazdılar, bacakları duvardan çıktı, kabre öyle gömdüler. Kabrini öyle yaptılar. Hz. Ömer'in ayakları Peygamber Efendimizin hücresinin temel duvarlarından ötede, sığmadı. Sığmadı oraya, iriydi, cesurdu, kabadayıydı, efeydi. Hz. Ömer müslüman olduğu zaman;

“Yâ Resulallah, bu müşriklerden ne çekiyoruz, gel aleni tavaf edelim Kâbe'yi!” dedi.

Cesurdu, kimseden korkmazdı. Birisi Peygamber Efendimize eza cefa etmiş müşriklerden, gitti kafasına bir yay patlattı, okun yayını.

“Sen ne yaptın?” dedi, “Peygamberimize niye böyle eza cefa ettin?” dedi, kafası şişti gık diyemedi.

Hele desin!

Hz. Ömer babayiğit adamdı.

Allah şefaatine erdirsin.

Celalli adamdı, kuvvetli adamdı. Öyle üç beş kişiye bana mısın demezdi. Öyle vız gelir tırıs giderdi ama ağlamaktan yanaklarında gözyaşları iz yapmış. Bu çok mühim.

Neden ağlıyor?

Allah korkusundan ağlıyor.

Ağlamayı bilmek lazım.

“Ben hiç ağlamam hocam.”

Vah vah vah, yazık senin bir hastalığın var. Sen bir manevi doktora git de tedavi ol. Hiç ağlamıyormuş!

Övünülecek şey mi ya?

Övünülecek şey mi sanıyorsun sen ağlamamayı?

Biraz ağla bakalım.

Yani sıratı mı geçtin, cennete girme garantisi mi aldın?

Cehenneme düşmemek için berat mı aldın, garantide mi hissediyorsun kendini?

Nereden çıkarttın böyle ağlamamayı?

Gece gündüz ağlamak lazım. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz ağlardı.

Peygamber Efendimiz dedi ki;

“Sizin üç tane arkadaşınız olsa, birisi size hayattayken yardımcı olsa, birisi siz öldükten sonra da biraz size hizmet etse, mezarlığa kadar yardımcı olsa, öteki arkadaşınız da mezarlıkta da sizin arkadaşınız olsa, kabirde de arkadaşınız olsa, orada da yardım etse size, hangi arkadaş daha iyidir?”

Dediler ki;

“Evet, kabre kadar gelip kabirde de bana arkadaşlık eden arkadaş en iyisi.”

Dedi ki;

“İnsanın malı hayattayken insana fayda eder. Ölür ölmez mirasçınıdır mal.”

Öldü tamam, evler tarlalar, bankadaki paralar pullar hepsi mirasçının şimdi. Bitti, miras taksim edilecek. Mirasçının, mal son nefesle beraber insandan gidiyor. Son nefes çıkıyor, mal da gidiyor. Bitti adam bir şeysiz kaldı şimdi, malı mülkü yok, fakir bir duruma düştü. Son nefesle beraber, canla beraber mal da gitti. Can da gitti mal da gitti.

İnsanı kabre kadar götüren kimlerdir?

Hısımı akrabası, ondan sorumlu olan kimselerdir.

Cenazesini açıkta bırakmazlar, yıkarlar, kefenlerler, götürürler kabir kazar gömerler. Hısım akraba son vazifelerini yapıyorlar. Ama hepsi gömdükten sonra kabirden döner. Döner, kimse orada kalmaz. Akşama kalmaz hemen dönerler.

İnsanın kabirde de yanına gelip arkadaş olan nedir?

Âmâl-i sâlihasıdır, hayrât u hasenâtıdır, namazlarıdır, oruçlarıdır, zikirleridir, Kur'an hatimleridir, sadakalarıdır, iyilikleridir, sevaplı işleridir.

Bunlar kabirde insana nasıl yoldaş olacak?

Anlatayım.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Bir insan kabre gömülmüş, bayağı bir yalnızlık çekerken, korkarken, ‘Burası nasıl bir yer, yapayalnız toprağın altı, ooo karan-

lık!’ filan diye korkarken nur yüzlü, sevimli, sempatik.”

Sempatik demeyelim de cana yakın diyelim, sempatik dersek ceza. Yabancı kelime kullanmak yasak.

“Cana yakın, sevimli, nurlu böyle bir insan gördü.” Dedi ki;

“Ya ben burada yalnızlıktan tam korkuyordum, sen de çok nuranî, çok mübarek bir insana benziyorsun. Sen kimsin ya mübarek?” dedi ona.

O ne cevap vermiş?

Peygamber Efendimizin bize beyan ettiğine, öğrettiğini göre ne demiş?

“Ben senin okuduğun Tebâreke Sûresi’yim. Tebareke Sûresi. Allah sana yoldaş olmak üzere beni bu surete soktu gönderdi.”

Bak Allah her şeye kadir, insan neden anlar?

Arkadaştan anlar. Mehmet benim yanımda yüzüme gülerek bakıyor, tamam, bundan memnun olurum.

Tebareke Sûresi'nin sevabı gelse anlansa farkına varmaz. Bak şimdi bizim etrafımızda melekler var, görmüyoruz anlamıyoruz. Görsek, bir tanemiz görse, gözünden perdeler kalksa başlar feryada, "Allaaah!" diye tavana zıplar. Görmüyoruz.

Olanı göstermiyor Allah, bir de Tebareke Sûresi'ni insan sureti verip gönderiyor. Böylesinden anlar kabirdeki adam diye öyle gönderiyor. O zaman anlıyor o da;

"Ha ne kadar güzel bir adamsın ya, gel ya seninle ahbaplık yarenlik edelim."

Ondan anlıyor.

Demek ki Allah insanların anlayabileceği şekilde onları memnun ediyor. Kudreti çok! Yani Tebareke Sûresi'ni o şekil ile insanın yanına gönderiyor. Her şeye kâdir.

Bunları anlattı Peygamber Efendimiz. Biri kalktı dedi ki;

"Yâ Resulallah, bende biraz tabiat-ı şi'riyye vardır. Ben şiir filan yazarım, bunları nazma çekeyim mi, yazayım mı, şiir haline getireyim mi?" dedi.

"Getir." dedi Peygamber Efendimiz.

O da gitmiş eve, Peygamber Efendimizin bu üç arkadaşı sözünü, hadisini nazma çekmiş, şiir haline getirmiş.

Biliyorsunuz nazım daha çok tesirli oluyor. Yani ilahî tesirli oluyor, şiir tesirli oluyor, yani düz sözden daha tesirli oluyor.

Ertesi gün gelmiş, demiş ki;

“Yâ Resulallah, ben bunu nazma çektim, şiir haline getirdim, okuyayım mı?”

Oku!

Okudu, güzel bir şiir halinde.

Yani ben o şiiri bilmiyorum şimdi de, yani güzel bir şiir halinde okudu, Peygamber Efendimiz dinledi beğendi ağladı, gözlerinden yaşlar aktı. Kendi hadisi, kendisinin anlattığı olay, bildiği olay ama o şiiri dinledi, ağladı. Yani bunlar olaylar, Resulullah'ın ağladığını göstermek için olaylar bunlar.

Bir keresinde sahabeden bir zata dedi ki;

“Kur'ân-ı Kerîm okur musun?”

Dedi ki;

“Aman yâ Resulallah, Kur’ân-ı Kerîm sana inmişken ben sana Kur’an’ı nasıl okurum, okuyamam!”

“Yok!” dedi, “Oku! Ben Kur’ân-ı Kerîm’i başkasından da dinlemeyi severim.”

O da eûzü besmeleyi çekti, okudu okudu okudu okudu, bir yere kadar geldi, bir ayete kadar;

“Peki, kafi bu kadar.” Dedi.

Sadakallahu’l-azîm. Okumayı kesti, Resûlullah’ın yüzüne baktı Resulullah ağlamış, hüngür hüngür ağlamış, sakalı ıslanmış.

Bu bir duygudur, yani hassasiyet. Bu mertlikle, adamlıkla filan ilgili bir şey değil. Duygulu olan duyarsa ağlar. Vaaz dinlerken ağlar, Kur’an okurken ağlar. Bazı insanlar ağlar, secde ettiği yeri sıırılsıklam eder.

Subhane Rabbiye’l-A’lâ, Subhane Rabbiye’l-A’lâ, Subhane Rabbiye’l-A’lâ...

Secde mahalli sıırılsıklam ıslandı. Ayağa kalkar şıp şıp buradan gözyaşları akar.

Neden?

Hissediyor!

Hissediyor, *Elhamdülillahi Rabbi'l-âlemîn* diyor, yüreği hopluyor, âyetlerden yüreği hopluyor.

Şimdi ben mesela çeşitli âyetlerden okudum, teravih namazını kıldık 20 rekât. Allahu Teâlâ hazretleri buyuruyor ki:

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا
مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ

Lev enzelnâ hâze'l-Kur'âne alâ cebelin.
“Biz bu Kur'ân-ı Kerîm'i bir dağın üstüne indirseydik, dağa gönderseydik, dağa okusaydık bu Kur'ân-ı Kerîmi...” *Le-ra'eytehû hâşi'an mütesaddi'an min haşyetillahi.*¹ “Allah korkusundan dağ başını eğdi, parça parça olurdu.”

Yani dağlar parça parça olur, insanoğlu duygulanmazsa yakışır mı?

Eh niye duygulanmıyor insan âyetten?

En büyük kusurumuz Arapça öğrenmemişiz, Kur'an öğrenmemişiz, tefsir öğrenmemişiz. Dinimizi öğrenmemişiz, hadîs-i şerîf öğrenmemişiz. Her şeyi öğrenmişiz, en lüzumlu-

¹ 59/Haşr, 21.

ları öğrenmemişiz. Lüzumsuz her şeyi biliyoruz;

Say bakalım Beşiktaş'ın 11'ini!

Tıkır tıkır tıkır tıkır...

Fenerbahçe'yi de say!

Tıkır tıkır tıkır.

Peki, Altay ile Galatasaray 1978 yılında İzmir'de yaptığı maçta golleri kimler attı?

Ali attı, veli attı, deli attı.. hepsini söylüyor.

Yani lüzumsuz ne kadar bilgi varsa kafalarımız dolmuş; en lazım olan şeyler, âhirete bize yarayacak, âhiret yolculuğunda bize malzeme olacak şeyler yok. Yola çıkmışız ekmek yok, yola çıkmışız ışık yok. Yola çıkmışız uyku tulumu yok, yola çıkmışız para yok, yola çıkmışız su yok.

c. Hepimiz Ahiret Yolcusuyuz

Olur mu ya?

Yolcusun sen, hepimiz yolcuyuz, hepimiz âhiret yolcusuyuz. Hepimiz bu dünyada yolcu gibiyiz. Bir yerden geldik, bir yere gidiyoruz, hiç yolculuk için hazırlık yok.

فَانَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ

*Fe-inne hayra'z-zâdit-takvâ.*²

“Âhîret yolunun en önemli yol malzemesi takvadır.”

Takva yok, Allah korkusu yok, ilim yok, bilgi yok, şuur yok, irfan yok, iz'an yok, başka her şey var. Başka her türlü kötü huylar var. Öyle aldatmış ki şeytan bizi kötülüğümüzden pişmanlık da duymuyoruz, kötülüğümüzden rahatsız da olmuyoruz. Bu böyle gelmiş böyle gider, o da öyle bu da böyle diyoruz. Herkes böyle diyoruz. Ya herkes gibi olmaya bakma sen, Allah'ın rızasını kazanmaya bak.

Ne yapacağız?

Bu Ramazan gitmeden, bu günler geçmeden Allah'ın afv u mağfiret ettiği insan olmanın çaresine bakacağız. Çırpınacağız, yalvaracağız yakaracağız. Çünkü Ramazan geçer de affolmazsak burnumuz yerde sürecektir, mahvolacağız. Bir dahaki Ramazan'a ya çıkarız ya çıkamayız.

---

² 2/Bakara, 197.

Bu Ramazan'dan istifade edemeyen bir dahaki Ramazan'dan istifade mi edecek?

Ohoo, kaç tane Ramazan geçti ömrümüzde, kaç yaşına geldik.

Ne zaman uslanacağız, ne zaman akıllanacağız?

Ne zaman âhirete hazırlanacağız?

Bu hayatın imtihan olduğuna mı inanmıyoruz, ölüme mi inanmıyoruz?

Ölümden sonra dirilmeye mi inanmıyoruz, Mahkeme-i Kübra'ya mı inanmıyoruz?

Cehennem ateşi şaka mı geliyor?

Kaloriferli daire mi cehennem ateşi?

Yani çok şuarsuzluk var. İnsanlarda çok şuarsuzluk var, insanoğlu şu hayatın mânasını anlayamamış, gerçek yapması gereken işleri yapmıyor.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

*Ve mâ halaktü'l-cinne ve'l-inse illâ li-ya'büdün.*³

---

³ 51/Zâriyat, 56.

“İnsanları cinleri biz başka bir şey için yaratmadık, bize ibadet etsinler diye yarattık.”

لِيَبْلُوكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

*Li-yebülveköm eyyüköm ahsenü amelâ.*⁴

“Hanginiz daha güzel işler yapacak bakalım diye imtihan etmek için yarattık.”

Allah böyle buyuruyor Kur’ân-ı Kerîm’de. İmtihanı düşünmüyor, güzel işler yapmaya çalışmıyor. Allah’ın gördüğünü düşünmüyor.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“İmanın en kuvvetlisi nedir? En kuvvetli iman hangisidir?”

“Her nerede olursan ol Allah’ın seni gördüğünün şuurunda olmak.”

Allah seni şu anda görüyor mu, beni görüyor mu, bizi biliyor mu görüyor mu?

Evet. Bizi biliyor, içimizi dışımızı biliyor. Her şeye kâdir, her şeyi biliyor.

Allahu Teâlâ hazretlerinin isimleri[nden birisi] *Karîb*.

---

⁴ 67/Mülk, 2.

Karîb ne demek?

“Çok çok çok yakın” demek.

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

*Ve nahnü akrabu ileyhi min habli'l-verîdi.*⁵

“Biz insanoğluna şah damarından daha yakınız.” diyor.

Sonra başka ismi?

Mübîn, “âşikâre” [demek].

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ

*Hüve'l-evvelü vel-âhiru ve'z-zâhiru ve'l-bâtını.*⁶

Zâhir.

Zâhir ne demek?

“Görünen” demek. *Bâtın*, “görünmeyen, iç tarafı” demek.

Zahir görünen demek.

Allah Allah!... Amma körmüşüz ha, amma körlük ha. *Zâhir* olan Allah'ı, görünen Allah'ı

⁵ 50/Kâf, 16.

⁶ 57/Hadîd, 3.

görmüyor. *Karîb* olan Allah'ı bulamıyor. Şah damarından daha yakın olan Allah'ı bulamıyor.

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

*Ve hüve me'aküm eynemâ küntüm.*⁷

“Nerede olursanız Allah sizinle beraber.”
bunu anlayamıyor, yakalayamıyor.

Biz azıcık bir İslamî hayatımızla oyalanıyoruz, kendimizi aldatıyoruz. *Eşhedü en lâ ilâhe illallah* dedik diye kendimize aldatıyoruz.

Bu neye benzer?

Adam cebinden küçücük bir para çıkartıyor, buruşmuş eski bir para çıkartıyor, fakara veriyor. Tamam, her şey bitti sanıyor.

Üç kuruşluk bir mum alsa yandırsa, cümle kainatı ziyâda sanır.

İnsanoğlu böyle! Tamam, bütün şer yapıldı, [ondan sonra da bir mum yakıldı] oldu bitti tamam. Kabristanın duvarına bir tane mum yakıyor [tamam.] Ölünün muma ihtiyacı

---

⁷ 57/Hadîd, 4.

yok ki senin muma ihtiyacın var. Sen muhtaçsın!

Yanlış iş!

Nereden gelmiş bu âdet?

Tamam, hayırlı bir iş yaptım sanıyor.

Helvacı babanın kabrinin etrafında yedi defa dönüyor, iş bitti sanıyor.

Olmaz.

Bizim Şehzadebaşı Camii'nde, İstanbul'da Helvacı Baba var. Bizim Vefa Lisesi orada yakındaydı, onu iyi biliyorum. Gözlemlerimle gördüm, kadınlar gelir yedi defa döner etrafında.

Öyle şey olur mu ya?

Sonra [hadisin diğer cümlesi;]

“Bir adamın yanında ana babası sağ, ihtiyarlamışlar. Ana babası onu cennete sokamamışlarsa o adamın burnu yerde sürter.”

Üçüncü cümle de bu.

Yani ne yapacak adam?

Ana babasına hürmet edecek, hizmet edecek, duasını alacak. Elini öpecek, ayağını

öpecek. Anacığım, canım anacığım diyecek. Babacığım diyecek, emret diyecek, bir arzun var mı diyecek. “Hay Allah senden razı olsun evladım” dedirtecek cenneti kazanacak.

“Eğer ana babası var da cenneti kazanamamışsa o adamın burnu yerde sürter.” diyor Peygamber Efendimiz.

Bunlar nedir?

Bir, Peygamber Efendimize salât u selâm getirmeye teşviktir. İki, Ramazan’da çok çalışmaya ciddi çalışmaya teşviktir. Üç, ana babaya çok hürmet etmeye teşviktir.

Biz bu dersi çıkartacağız, aksi durumumuz varsa kendimizi toparlayacağız.

Bu bir, bugün okumak istediğim hadîs-i şerîflerden bir tanesi. Ama sanmayın ki bu sayfayı hedefledim de kendim seçtim. Şöyle *bismillahirrahmanirrahim* [dedim rastgele] açtım bu çıktı.

Nasibiniz buymuş, haberiniz olsun. Haberiniz olsun Allah bana söylettiriyor. Resulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimizin hadisini benden size duyurtturuyor.

Haberiniz olsun!

İkinci hadîs-i şerîf, bu da Ramazan'la ilgili.

رُبَّ قَائِمٍ حَظُّهُ مِنْ قِيَامِهِ السَّهْرِ، وَرُبَّ صَائِمٍ حَظُّهُ
مِنْ صِيَامِهِ الْجُوعُ وَالْعَطَشُ

Rubbe kâimin hazzuhû min kıyâmihi's-seheru ve rubbe sâimin hazzuhû min sıyâmihi'l-cû'u ve'l-ataşu.

Sadaka Resulullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Bu hadîs-i şerîfte Abdullah b. Ömer *radiyallahu anhümâ'* dan.

Efendimiz buyurmuş ki;

Rubbe kâim. “Nice kâim insan vardır.”

Kâim ne demek?

“Ayakta duran” demek.

“Nice ayakta duran insan vardır.” *Hazzuhû min kıyâmihi.* “Onun ayakta durmasından nasibi.” *es-Seher.* “Uykusuzluktur.”

Ne anladınız?

Hiçbir şey anlamadınız.

“Ayakta durmaktan nasibi uykusuzluktur,” hiçbir şey anlamadınız.

Yâ, anlaşılmaz, izah edilmesi lazım.

Kâim burada “namaz için ayağa kalkmış kimse” demek. El pençe divan durmuş, Cenâb-ı Hakk’ın divanında namaz kılıyor.

“Nice namaz kılan insan vardır ki bu kıldığı namazda sevap yoktur.”

Gece kalkmıştır, yatmamıştır. Ötekisi yatıyor, nâim, uyuyan. Bu kâim, uyumamış kalkmış, uykudan kalkmış. O uykudan kalkmış, abdestini almış, namaz kılmış. Gece namazı kılmış.

“Nice böyle kalkıp da namaz kılmış insan vardır ki bu kalkmasından nasibi uykusuz kalmaktır.”

Uykuyu böldü de kalktı ya, uyku uyumadı o kadar, başka bir şey yok.

Neden?

Namazı güzel kılmadı da ondan. Allah kabul etmedi. Kabul etmedi Allah namazını ondan. Sadece uykusuz kaldı.

Ve rubbe sâimin. “Nice oruç tutan insan vardır ki.” *Hazzuhû min siyâmihi.* “Onun bu tuttuğu orucundan nasibi.” *el-Cû’ ve’l-ataş.* “Aç kalmaktır, susuz durmaktır.”

Başka bir kârı yok, sevap yok. Akşama kadar aç kaldı ya o kadar, aç kaldı, su içmedi o kadar. Başka bir kârı yok, nasibi yok. Oruç tuttu ama sevap yok, sadece aç ve susuz kaldı. Namaza kalktı ama geceleyin sevap yok, sadece uykusu geçti vakit, o kadar.

Demek ki bu iki şeyden yani gece namaza kalkıyor, sevap yok. Gündüz oruç tutuyor, sevap kazanamamış. Buradan anlaşılıyor ki, tabii anlaşılacak çok şeyler vardır da, bizim bu okuduğumuz hadîs-i şerîften şimdi bizim tefekkür edip de çıkartacağımız husus, bazen ibadetler kabul olmaz.

Biliyoruz değil mi bunu?

“Allah kabul etsin” diyoruz mesela. Namazı kıldık, döndük;

Allah kabul etsin.

Tekabbelallah. “Allah kabul etsin.”

Tekabbelallah yâ ahî bi-kabûlin hasenin.

“Böyle tam bir kabul ile kabul etsin Allah. Güzel bir kabul ve kabul etsin” diyoruz.

Kabul olmayabilir. O halde ibadetler yapılmış olabilir ama kabul edilmiş olmayabilir, sevap yok. Sevap kazanamamış olabilir.

O halde hepimizin namaz kılmayı öğrendiğimiz gibi, oruç tutmayı öğrendiğimiz gibi, ibadetlerin kabul olmama sebeplerini de öğrenmemiz gerekmez mi?

Allah neden ibadetlerimizi kabul etmez acaba?

Ne olur da kabul etmez?

Benim Avustralya sohbetlerimde bu ibadetlerin kabul olmama sebepleri biraz var değil mi?

Okursun bu kardeşlerimize. Şimdi bunlar merak edecekler, anlat hocam diyecekler. Zaten vaazın sonuna kaldık, geldik.

Şimdi ne olacak?

Hadi vaaz üstüne vaaz. Bu, zincire benzecek, böyle peş peşe gidecek.

İbadetlerin kabul olmama sebepleri vardır. Kısaca bir tanesini söyleyeyim, anlayacaksınız. Mesela Allah ihlassız olan ibadeti kabul etmez. Halis muhlis olacak, ihlaslı olacak. İhlassız oldu mu kabul etmez, kötü niyetli oldu mu ibadeti kabul etmez.

Ya ibadetin de kötü niyetlisi olur mu?

Olur. Bal gibi olur. Olur olur bal gibi olur! Bal gibi kötü niyetlisi olur ibadetin.

Hırsız geliyor camide namaz kılıyor, onun maksadı namaz kılmak mı?

Kıldı, tamam. *Allahuekber semiallahu lîmen hamideh. Rabbenâ leke'l-hamd. Tangır tungur paldır küldür. es-Selamu aleyküm ve rahmetullah. es-Selamu aleyküm ve rahmetullah.*

Bu namaz mı kılıyor?

Bu şimdi en yeni pabucu gözlüyor. En yeni pabuç hangisi ise, en pahalı pabuç hangisi ise onu böyle gözlüyor, ötekiler son sünneti kılarken fırt alıp gidiyor. Bu farzı kıldı çıktı, pabuçla beraber gitti. Kendi eski pabucunu orada bırakıyor, güzel pabucu alıp gidiyor.

Şimdi bu adamın kıldığı namaz mı?

Tam böyle imamla beraber güzel rükûlu sücûdlu namazı kıldı?

Değil.

Neden?

Adamın niyeti hırsızlık ya! Camiye gelmekteki maksadı hırsızlık mesela.

Bunlar iyi misaller değil, kusuruma bakmayın ama o geldi aklıma. Diyelim ki milletvekili olacak adam, köye geliyor abdest alıyor, takke giyiyor, sizinle beraber camiye giriyor çıkıyor filan.

Adam namazlı niyazlı filan değil ama seçim var. Seçim var yani ama halka ben sizdenim demek için kılıyor.

Şimdi bunun namazı olur mu?

Olmaz, onun gibi yani.

Keşke vermeseydim bu misali de aklıma geldi. Başka şeyler de olabilir.

Niyet iyi olmayınca olmuyor.

Bir de hocam benim niyetim iyi, yani böyle bir kötülük filan yok. Aldatmaca kandırmaca filan yok.

Bazen de işin kötü yapılmasından dolayı Allah kabul etmez. Mesela Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruyor ki:

لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى

*Lâ tûbdilû sadakâtiküm bi'l-menni ve'l-ezâ.*⁸

“Zekatlarınızı, sadakalarınızı fakirleri eziyet edip, başa kalkıp, üzüp batıl hale getirmeyin.”

d. Zekatlarınızı, Sadakalarınızı Fakirleri Eziyet Edip, Başa Kalkıp, Üzüp Batıl Hale Getirmeyin

Demek ki zekatı verirken fakiri üzerine insan, başına kakarsa, “Ulan ben sana zekat veriyorum işte, doğru düzgün dur karşımda bakayım, hazır ol vaziyete gel bakayım şöyle! Dokuz defa temennâ çak bakalım. Allah ömürler versin de bakayım! Dokuz takla at bakayım!” [derse...]

Ne bu, senin karşında şey mi yahu?

Ormanda yakaladığın ayı mı, oynatıyor-sun?

---

⁸ 2/Bakara, 264.

Bir zekat vereceksin!

Eza ediyor, sadakayı verecek vermiyor bilmem ne.

Tabii ben bunları biraz karikatürize ederek söylüyorum. Böyle yapmaz da ama buna benzer şey olur. Yani adam sadaka veriyorum, zekat veriyorum diye kasılır, fakire biraz da şey yapar. Yani bunu böyle yaptığın zaman zekatın sadakanın sevabı gider.

Lâ tübdilû. “İptal etmeyiniz, bâtil hale getirmeyiniz.” *Sadakâtiküm.* “Zekatlarınızı, sadakalarınızı.” *Bi’l-menni ve’l-eza.* “Başa kakarak, eza vererek şey yapmayın.”

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Zenginin fakiri kapısında bekletmesi zulümdür.”

Hadîs-i şerîf var, sahih hadîs-i şerîf. Kapıya gelmiş dileniyor;

“Bekle biraz orada, bekle vereceğim.”

Bekle Allah’ım bekle, adam kapıda bekliyor.

“Fakirin kapıda beklemesi zulümdür.” diyor.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bir misal daha söyleyeyim. Misalleri kabul ettiniz, anladınız yani. Mesela bir insan hacca gitti.

Adamın parası haram, haram para ile hacca giderse haccı makbul olur mu?

Olmaz.

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Bir insan haram para ile hacca giderse, *Lebbeyk Allahümme lebbeyk! Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk! İnne’l-hamde ve’n-ni’mete leke ve’l-mülk. Lâ şerîke leke* diye lebbeyk çektiği zaman Allahu Teala hazretleri ona nida eder;

Lâ lebbeyke ve lâ sa’deyke ve haccüke merdûdün aleyke. ‘Sana lebbeyk ve sa’deyk yok! Yalancı sus, senin haccın senin yüzüne çarpılmıştır.’”

Böyle der diyor Peygamber Efendimiz.

Lâ lebbeyke ve lâ sa’deyke ve haccüke merdûdün aleyke. “Haccın sana çevrilmiştir, suratına çarpılmıştır, reddedilmiştir.”

Neden?

Haram para ile haccetmeye gittin.

Eskiden haram parayla hacca gitmekten korktuklarından komşusuna gidermiş, dermiş ki;

“Komşu ya bana borç versene.”

Borca ihtiyacı yok. Borca ihtiyacı yok, borca ihtiyacı olduğundan değil.

“Komşu bana biraz borç versene.”

O da verirmiş, şu kadar bir kese altın borç verirmiş. Borç para ile hacca gidermiş, çünkü borç helaldir. Borç parada bir şey yok. Borç alıyorsun.

Ondan sonra öbür taraftan hizmetçisine diyor ki;

“Ben bu yola çıktığıktan sonra benim hesabımdan bu adama o borcu öde, üç gün sonra öde.”

Borç para ile gidiyor yani elindeki para borç. Böyle kurnazlık yaparlarmış.

Neden yapıyor?

Yani para tam helal olsun diye.

Para ne zaman haram olur?

Haram şey sattığı zaman haram olur. Mesela içki satıyorsa haram olur. Haram vakitte satış yaptığı zaman haram olur, mesela Cuma vaktinde ticaret yaparsa haramdır. *Ve zeru'l-bey'a* dedi Allahu Teala hazretleri.

إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ
اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ

*İzâ nûdiye li's-salâti min yevmi'l-cumu'ati fe-s'av ilâ zikrillahi ve zeru'l-bey'a.*⁹

“Allah’ın zikrine koşun, camiye hutbeyi dinlemeye, namaz kılmaya koşun bakalım. Alışverişi bırakın.”

E bırakmıyor, ticaret ediyor. Haram. Haram vakitte, haram oldu. Olmaz. Gibi.

Sonra hırsızlıktan, gasptan olur, mirastan olur.

Mirasta haksız. Şimdi mirasta iki çeşit bölünme var. Bir, medeni kanuna göre miras taksimi. İki çocuk, kız oğlan fark etmez, ikiye böler malı yeni medeni kanunda. Ama şer’î kanunda;

⁹ 62/Cum’a, 9.

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ

*Yûsîkümüllahu fî evlâdiküm li'z-zekeri
mislü hâzzi'l-ünseyeyni.*¹⁰

“Allahu Teâlâ hazretleri miras taksiminde size erkeğe kıza verdiğinizin iki mislini vermenizi tavsiye ediyor.”

Neden?

Haksızlık mı bu?

Hâşâ, sümme hâşâ. Erkeğin mirastan miktarı kadına göre iki mislidir. Kadının hakkının iki misli olacak şekilde.

Haksızlık mı bu?

Hayır. İslâm bir nizamdır, bütün bir nizamdır. İslâm erkeğe kadının ve çocuğun geçimini yüklüyor, sen sorumlusun bundan diyor. Medeni kanun yüklemiyor. Avrupa’da kadın da çalışıyor, erkek de çalışıyor. Herkes kendi bildiğini okuyor. Ama İslâm’da yemesi içmesi barınması ve sairesi ihtiyaçları erkeğin omzuna yükleniyor. Kadın rahat, İslâm’da kadın daha rahat, daha itibarlı. Kadın çalışmak zorunda değil. İslâm’da kadın nafaka

---

¹⁰ 4/Nisâ, 11.

peşinde koşmak zorunda değil. İslâm bir sistem olduğundan, yükü erkeğe yüklediğinden erkeğe miktarı fazla veriyor. Çünkü geçirecek, bütün evin yükü onun üzerinde.

Bilmem anlatabiliyor muyum?

Yani biz bunu anlamayabiliriz de. Anlasak da anlamasak da Allah böyle emrediyor.

Diyor ki hacı teyze, hacca gitmiş başörtülü, uzun mantolu, eldivenli. Elleri bile görünmesin diye, derisi bile görünmesin diye eldiven giyen teyze diyor ki;

“Ben taksimi medenî kanuna göre isterim. Öyle şeriat kanununa göre taksimi istemiyorum.” diyor.

Çünkü az alacak o zaman. O zaman az alacağı için;

“Medenî kanuna göre istiyorum.” diyor.

Peki, al ama haram oluyor. Ötekisinin malını almış oluyor. Ondan sonra da tamam diyor, kocam öldü miras geldi bana, hacca gidiyor. Sen çok daha böyle yorulursun. Haram para ile gidiyorsun sen hacca! Sen mirasta hakkından fazla aldın ondan sonra onunla hacca gidiyorsun. Olmaz ki! Haram parayla

[hacca gidince,] sen *lebbeyke ve sa'deyk* dedikçe Allah, *lâ lebbeyke ve lâ sa'deyke* diye azarlar.

Yani anlıyor musunuz nerelerden haram paralar bulaşabilir insanın içine?

İşte böyle!

Soru: O zaman biz yandık hocam, biz yandık öyleyse.

Cevap: Yandık tabii ya, hepimiz oturup ağlamamız lazım. Çok fena durumumuz.

Soru: Biz pizza restoranında çalışıyoruz, hepimizin pizza restoranı var, domuz eti satıyoruz, içki satıyoruz. Yani bundan dönüşümüz de yok. Buna devam ediyoruz, nasip olduğu zaman hacca gideceğiz Hicaz'a.

Cevap: Şimdi Allah bize İsveç'e gelin dedi.

Soru: Belki de soru sormayı beceremedim, daha güzel daha iyi soran varsa.

Cevap: Yok, ben çok iyi anladım, Allah razı olsun.

Allah bize İsveç'e gitmek farz dedi mi Bilal?

Var mı öyle Kur'an'da?

Ya eyyühellezîne âmenû, İsveç'e gidin diye bir âyet var mı?

Yok, İsveç'e keyfimizden geldik.

Zorladı mı kimse?

Yni burada kazanç var diye geldik, bir.

Ey iman edenler, İsveç'te lokantacılık yapın diye de bir ayet var mı?

O da yok.

Ey iman edenler, lokantacılık yaptığınız zaman ille domuz eti satın, içki satın diye bir ayet var mı?

O da yok.

Sizi şeytan kandırıyor.

Soru: Başka bir iş de yok hocam?

Cevap: Başka dünya kadar iş var. Olmaz olur mu, dünya kadar iş var.

Soru: Sen ne iş yapıyorsun?

Cevap: Ben temizlikte çalışıyorum hocam.

Temizlik yapıyorsun.

Soru: Sen ne iş yapıyorsun?

Cevap: Okuyorum hocam.

Okuyorsun.

Soru: Sen ne iş yapıyorsun Bilal?

Cevap: Hocalık yapıyorum.

Hocalık yapıyorsun.

Başka birileri çıksın da bana yardımcı olsun yahu!

Mustafa seyahat acentası çalıştırıyor filan. Yani başka iş var.

Muhterem kardeşlerim!

Yani şunu demek istiyorum, bir dişini sıkacak. Bir dişini sıkacaksın, yani lokantacılık da yap, İsveç'e de gel, hoş geldin sefa getirdin. Lokantacılık yap. Yap, buyur kardeşim, Avustralya'daki kardeşler de lokantacılık yapıyor. Benim Avustralya'da Bilal'in filan tanıdığı talebelerim var, Mehmet Ali filan lokantacılık yapıyor. Onların da dükkanları var. Ama ne domuz eti satıyorlar ne içki satıyorlar. Domuz eti ve içki satmayacaksın, o kadar basit. Moskova'da fırıncılık yapıyorlar, döner-

cilik yapıyorlar, içki satmıyorlar. İçki satmayacaksın.

Çok güzel bir soru sordun Allah razı olsun. [Avustralya, Brisbane’da] Kalaba’da biz camideyken bir hacı amca gelirdi, kibar bir insan, müeddep bir insan, terbiyeli bir insan. Anadolu terbiyesi görmüş bir insan. Dükkancı idi bu, beş vakit namaza bizim Kalaba’daki camimize gelirdi bu amca. Sakin bir insandı böyle, yani severdim.

Bakkal dükkanı çalıştırırdı, içki satardı. İkaz edilirdi, kendisine denilirdi ki içki satmak haram, içkinin imali haram, nakliyesi, hamallığı haram, satışı haram, her şeyi haram. Sunması haram, sundurulması haram. Yani birisi diyor ki;

“Ben hizmetçi tutarım al bu şeyi şuna ikram et.” [derim.]

Sundurmak da haram, sunmak da haram, içmek de haram, taşımak da haram. Hepsi haram. Şimdi diyor ki;

“Ne yapayım müşteri gelmiyor. İçki alanlar içki alırken peynir zeytin de alıyor, ticareti onunla yapıyoruz, şey yapmıyor.” diyor.

Duvara yazmış: *er-Rızku Alallah.*

er-Rızku alallah, Arapça bir şeydir.

Ne demek, mânası ne?

“Rızkı insana Allah veriyor” demek.

Bak burada da o var. Dur bak nasıl sayfa denk gelmiş ya! Arasan böyle bulamazsın. Kısa, valla yazabilirsiniz, ezberlersiniz bile!

الرِّزْقُ أَشَدُّ طَلَبًا لِلْعَبْدِ مِنْ أَجَلِهِ

er-Rızku eşeddü taleben li'l-abdi min ecelihî.

“Rızk insanı ecelinden daha şiddetli bir şekilde takip eder.”

Azrail'in takibinden daha iyi takip eder! Rızkı insanı ecelinin takibinden daha iyi takip eder. Rızık gelecek ya!

رزقك يطلبك كما تطلبه

Rızkuke yatlübüke kemâ tatlübühû.

“Sen rızkını aradığın gibi rızkın da seni arayıp geliyor.”

Ya Esad Coşan'ın rızkıyım ben, nerede şu kalabalıkta o filan diye gelecek bana o. Hiç

çare yok. Kalabalık, bütün Stockholm'ü dolaşsa bana gelecek o, dünyayı dolaşsa bana gelecek. Çünkü benim rızkım, o beni arıyor.

Onun için yani sen rızkı aradığın gibi rızkın da seni arıyor. Helalinden arayacaksın. Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Rızkı helalinden arayın, korkup da harama sapmayın.” diyor.

e. Rızkı Helalinden Arayın, Korkup Da Harama Sapmayın

Bu kadar basit mesele.

Bir hikaye anlatacağım bu hususta. Zaman geçiyor ama bu mühim bir konu olduğundan beni bağışlayın, anlatacağım.

Bizim bakanlık yapan arkadaşlarımızdan birisi, reklam olmasın diye ismini vermiyorum. Yani derviş, bizim tekkeye bağlı arkadaşlardan birisi. Ağabeylerden birisi, sizin ağabeyiniz birisi. Bir yerde müdür, başka bir yere tayin oluyor. Şu şehirden bu şehre nakil, naklen tayin oluyor. Hanımı, hacı hanımı demiş ki;

“İşte şu boyda şu ende tahta sandıklar olsa, mutfak eşyalarını kırılmayacak şekilde

ona yerleştirsek filan.. şu yükseklikte, şu ende, şu boyda böyle beş tane sandığa ihtiyaç var efendi.” demiş.

O da dairesinin marangozhanesinin ustasını çağırmış. Demiş ki;

“Bana basit tahtalardan şu ende şu boyda beş tane malzeme sandığı yap.”

Hani portakal sandığı gibi oluyor ya yani böyle lüks cevizden filan değil yani. Yani nakliye için kullanılacak. Mesela beş tane sandık yap veya 10 tane yap mesela dedi.

“Yap!” demiş, emretmiş, o da yapmış, gelmiş, “Efendim sandıklar hazır.” demiş.

Bir günde yapmış onları, tak tuk tak tuk basit iş. Makine var, cızzt cızzt cızzt kesiyor, ebatları belli. Tak tak tak ben de yaparım, az çok elimden gelir.

Yapmış, bu bizim arkadaş müdür bey demiş ki;

“Parasını hesapla. Kendi işçiliğini koy, malzemeyi koy, parasını hesapla, faturayı kes, ödeyeceğim.”

“Aman efendim! Rica ederim!” demiş usta. “Rica ederim, bunu ben mesai saatlerinin dışında sizin hatırınız için yaptım. Bahçede, dışarıda saat beşten sonra yaptım, mesai saatlerinin dışında yaptım.” Bir. Malzemeler de, Amerika’dan getirilen makinelerin ambalaj malzemesiydi, kenara atılmıştı. Onlardan yaptım. Nasıl olsa ambalaj malzemesiydi, başkası kırar döker atar. Yani onlardan yaptım, benim hakkım helal olsun, ben sizi çok seviyorum, ustalığım helal olsun. Mesai saatinin dışında da yaptım. Malzeme de dışarı çıkmış olan şeylerden. Binâenaleyh gerekmez.” demiş.

“Hayır!” demiş. “Hayır, sen bunun hesabını yap bakalım, yapmış adam hesabını, mesela şu kadarı şu kadar para.”

Bir sandık kaç paraysa hesaplayın şimdi. Bir rakam söyleyin kendiniz mesela, o kadar para.

Çıkartmış vermiş, “Bunu, daireye gelir olarak yaz!” [demiş.]

Çünkü dairenin marangozhanesi dıştan da sipariş alıp iş yapabiliyor, yani böyle bir girdi yapması mümkün.

“Tamam faturayı kes, daireye gelir olarak al parayı.”

Tamam gitmiş. Helal iş yaptı müdür şimdi. Helal bir iş yaptı. Ayrılacak, gidecek. Yani o sandıkları eşyaları koyacaklar, yastık yorgan yatak tabak çanak çömlek tencere tava... gidecek.

Dairenin muhasebe müdürü gelmiş, tık tık kapıyı çalmış, elinde kağıtlar;

“Efendim, siz ayrılıyorsunuz diye ben sizin burada bulunduğunuz şu kadar sene zarfında aldığınız maaşların işlemlerini şöyle bir kontrol ettim. Kontrol demeyeceğiz, teftiş ettim, inceledim, araştırdım.”

Kontrol yabancı, onun için demiyoruz. Gerçek ceza yazıyorlar, hemen Hakyol Vakfı'na 100 bin lira ceza. Bir yabancı kelime 100 bin lira. Bir yabancı kelime 100 bin lira. Diyemiyoruz, ödümüz patlıyor. Cebimizde para kalmadı, zaten cebimiz yok.

Ondan sonra, “Teftiş ettim.” demiş. “Sizin maaşlarınızın vergilerinde bir yanlışlık yapmışız, sizden yanlışlıkla fazla para kesmişiz, şu kadar ayda şu kadar yanlışlıkla kesilen

fazla para Şu çıktı, buyurun bunun hesabını yaptım alın parayı.” demiş.

Bu para ne kadar tahmin edin?

Ne kadar?

O beş tane sandığın tıpa tıpına aynı parası.

Bu ne demek?

O arkadaş diyor ki;

“Eğer ben o sandıkların parasını vermeseydim bu muhasebeci de bu hatayı bulmuydu.” diyor.

Ben de o kanaatteyim. Yani o sandıkların parasını daireye yatırmıydu o cetvellerdeki muhasebe hesabı da çıkmıydu, para gelmeyecekti.

Şimdi cebinde para deđiŐmedi, sandığa verdi, yanlışlıkla buraya geldi, cebindeki para yine duruyor. Eğer sandıkların parasını vermeseydi oraya para vermeyecekti, o da gelmeyecekti. Cebinde aynı, durum deđiŐmiyor.

Muhterem kardeşlerim!

Bir Şey değişiyor. Bak bu kaderin sırrıdır, ben sır söylüyorum size. Kaderin esrarını söy-

lüyorum, esrarengiz bir şey söylüyorum. Bir manevî hakikat söylüyorum size. Bir şey değişiyor, insanın kazancının kazanılış şekli değişiyor. Şekil haram oluyor, günah oluyor veya şekil helal oluyor, sevap oluyor.

Anladınız mı kaderin sırrını, kazancın sırrını anladınız mı?

Kazancın sırrı bu. İnsan domuz etinden içkiden kazanmıyor. O kazancı nasıl olsa alacak ama domuz eti, içki satarsa domuz etinden içkiden alacak. Onu satmazsa başka yerden alacak. Çünkü;

er-Rızku eşeddü taleben li'l-abdi min ecelihî.

Azrail'den daha şiddetli bir şekilde takip ediyor rızık insanı, bulacak. Rızkın, sen onu aradığın gibi o da seni arıyor.

İşte bu, iman bu! Buna inanan buna göre hareket eden kurtulur. Buna inanmayan başka türlü hareket eden belasını bulur. İmtihan bu. Dünya hayatının imtihanı hep böyledir.

Başka misal söyleyeyim, herkesin anladığı misal. Şimdi bunu herkes ya anlar ya anlamaz.

Yusuf *aleyhisselam*'ın s uresi var mı Kur'ân-ı Ker im'de, Yusuf *aleyhisselam* s uresi? Var.

Soru: Yusuf *aleyhisselam*'ın macerasını da biraz duydunuz mu?

Cevap: Evet duyduk.

Hani bir Zeliha validemizin bir macerası var. Yusuf *aleyhisselam* köle olarak Mısır'a gidiyor. Aziz denilen, az z-i Mısır denilen h k metten bir adam bunu esir pazarından esir olarak alıyor, k  uk bir  ocuk, aman çok güzel bir  ocuk, bunu evde büyütelim belki evlat ediniriz filan diyor.

Büyüyor Yusuf *aleyhisselam*, güzeller güzeli, boylu poslu yakışıklı, kaşları gözleri kirpikleri yanakları dudakları bir erkek güzeli ki tarif edilmez. Yani görenin aklı başından gider, ağzının suyu akar. Böyle bir güzel erkek Yusuf *aleyhisselam*, çok güzel.

şimdi Aziz'in hanımı Yusuf *aleyhisselam*'a gönlünü kaptırıyor.

Neden haremlik selamlık var, ayrılık gayrılık var?

Bu gibi oyunlar olmasın diye.

Neden kadın örtünüyor, peçeleniyor, bilmem ne yapıyor?

Bu gibi oyunlar olmasın diye. Fitne diyoruz biz buna, bir fitne. Bir fitne çıkmasın diye bundan oluyor, bundan dolayı.

Neden kadınlar orada namaz kılıyor kapıya perde geriyorlar; biz burada duruyoruz?

Bu gibi şeyler olmasın diye dinimiz kaide koymuş: Haremlik selamlık.

Ya bu yobazlık değil mi, 20. yüzyılda olur mu?

Değil, yobazlık değil. Yobazlık değil bu!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz Fatıma anamızın evine ziyarete gidiyordu, yanında ashabdan insanlar vardı. Peygamber Efendimiz Fatıma anamızın babası, o Peygamber Efendimizin kızı. Peygamber Efendimiz Fatıma anamızın evine gelince;

“Yâ Fatıma, yanımda misafirler var, perdenin arkasına çekil.” dedi.

Şimdi bu zamanın insanları diyorlar ki;

“Ya amma kötü kalplisiniz, bizim kalbimiz temiz, niye öyle kötü kötü düşünüyorsunuz?”

Gelelim ziyarete, Peygamber Efendimizin ashabı kötü düşünür mü? Fatıma anamız kötü düşünür mü?

Allah’ın emri öyle. Kur’ân-ı Kerîm’de de var.

وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ

*İzâ se’eltümûhünne metâ’an fe’s’elûhünne min verâi hicabin.*¹¹

“Peygamber Efendimizin zevcelerinden bir şey istediğiniz zaman perdenin arkasından isteyin.”

Direk, ayy direk değil, doğrudan doğruya istemeyin. Direkt de yabancı kelime. Direk, güm! Öyle şey olur mu, direk değil, doğrudan doğruya.

“Doğrudan doğruya istemeyin, perdenin arkasından isteyin” diyor. Perdenin arkasından isteyecek.

¹¹ 33/Ahzâb, 53.

Neden, yani Peygamber Efendimizin hanımları bizim neyiz?

Analarımız.

وَأَزْوَاجَهُ أُمَّهَاتُهُمْ

*Ve ezvâcühü ümmühâtühüm.*¹²

Peygamber Efendimizin hanımları Aişe Anamız, Hafıza Anamız...

Hepsi annemiz bizim onlar, ama ne diyor?

“Perdenin arkasından isteyin.”

Örtü, tesettür, perde Peygamber Efendimizden, Kur’an’dan geliyor. Onun için kimse gık diyemez. Kötülük olduğundan da değil, bu rahatlık.

Biz şimdi fakültede hocalık, profesörlük yaparken dekanın odasına otururuz, kocaman oda, böyle meşin koltuklar, lüks şeyler. Başka fakülteden profesörler gelir, erkek profesör gelir, kadın profesör gelir. Hay Allah’ım, geçer karşına bacak bacak üstüne oturur. E mini etek giymiş, bacak bacak üstüne oturuyor. Sakınmıyor, önemsemiyor, şöyle düşünüyor;

¹² 33/Ahzâb, 6.

“Ya ben plajda bundan yukarısını zaten gösteriyorum, bu kadar göstermişim ne olacak?” diyor.

Ama bir felsefe profesörü vardı, diyor ki;

“Ya bugün çok fena bir şey oldu!”

İnsan hem gülüyor hem şey yapıyor

“Ne oldu?” dedik.

“Yav fena yakalandım.” diyor.

Nasıl yakalandın?

“Birisinin bacağına seyrederken yakalandım.” diyor. “Kadın böyle gözünü bana diki-verdi, ben de tam onun bacağına bakıyordum, yakalandım.” diyor.

Ha, böyle olur. Profesör ama, iyi de bir arkadaş, bak samimiyetle de söylüyor, felsefeci. Yani insanoğlunun karakterini karikatürize etmek için söylüyor bunu. Yani mizah yoluyla insanın tabiatını anlatmak için söylüyor.

“Yakalandım!” diyor, yani bakmaması gerektiğini biliyor, kadın da göstermemesi gerektiğini biliyor. Kadın da onun bacağına baktığını biliyor.

Şeytanın işlerini görüyor musunuz?

Şeytan nasıl yapıyor?

Kadına bir türlü gidiyor, erkeğe bir türlü gidiyor.

Şimdi bunlar gerçekler, bunlar insan gerçeği. Yani hayatın gerçeği, bunlardan korunmak için dinimiz şey [sınırlar] koyuyor. İçki içmeyeceksin diyor, harama bakmayacaksın diyor, örtüneceksin diyor, haremlik selamlık olacak diyor. İslâm nizamı içinde bunlar engelleniyor. Ötekini nizamların içinde, İslâm'dan gayri nizamlarda olmuyor.

Bir insan birisini evlatlık alabilir mi İslâm'da?

Alamaz. Erkek olsa hanıma haram, kız olsa kocaya haram. Alamaz, öyle şey yok.

“Aldık efendim, nüfusumuza geçirdik.”

İslam'da yok. Yok kardeşlerim böyle bir şey.

Almış Yusuf *aleyhisselam*'ı evlat edinmeye, köle, Zeliha validemizin aklı başından gitmiş, dayanamamış. İnsan bazen bu sevgi

gayri ihtiyari olur. Belli çağlarda olur, her zaman olur, gönlüne insan hakim olamaz.

Gönül ferman dinlemez ne demek?

Ne demek ferman?

“Padişahın buyruğu” demek. Fermân-ı Pâdişâhî. Ferman bile dinlemiyor. Vay be! Şu gönle bak! Padişah bir şey söylüyor da gönül padişahın fermanını bile dinlemiyor.

Gönül ferman dinlemez.

En iyisi nedir?

Allah’ın emrine uymaktır.

Bizim Nakşi tarikatimizde prensiplerden bir tanesi nedir?

Nazar ber kadem prensibidir. Bak büyük-lerimize!

Nazar ber kadem ne demek?

Bakışları pabucunun ucunda olacak, yerde olacak. Böyle kız gibi gözü yerde gezecek bizim dervişler.

Öyle aa balkonda ne var, ha orada ne var!?

Öyle şey yok.

Bizim dervişler nasıl gezmeli?

Nazar ber kadem.

Kürtçe nasıl deriz bunu?

Darkın meska.

İşte böyle. Yani etrafa bakmayacak.

Baktı mı ne olur?

Görür.

Hız. Osman *radıyallahu anı* zamanında halife iken, birisi Hız. Osman Efendimizi ziyarette geldi.

Bunlar tarihi hakikatler. İnsanı tanıyın, insanın nefsini tanıyın, nefsin oyunlarına gelmeyin, şeytana kapılmayın diye söylüyorum.

Hız. Osman'ın yanına geldi, Hız. Osman'ın yüzüne baktı.

Hız. Osman kim?

Cennetle müjdelenmiş insan, yani evliya, Allah'ın sevgili kullarından mübarek kul, cennetlik.

“Yüzüne baktı, senin gözlerinde zina izleri görüyorum.” dedi.

Gözde zina iz bırakır mı, bakış?

Bırakıyormuş demek ki. Anladı Hz. Osman. Sen anlamazsın ama Hz. Osman kapıdan içeri giren kimsenin yüzüne baktı, “Senin gözlerinde zina izleri görüyorum.” dedi.

Adam sarsıldı, bozuldu, kıpkırmızı oldu, şöyle diyebildi:

“Yâ emîra'l-mü'minîn, peygamberlik kesilmedi mi?

Yani sanıyor ki sadece peygambere böyle şeyler malum olur.

Evliyaullah'a da malum olur, evliyaullahın kerameti tâbi olduğu peygamberin mucizesinin devamıdır, bir parçasıdır. Hz. Ömer'in kerameti var, Hz. Ebû Bekir'in kerameti var. Sayfalar sürer, aylar sürer, saatler sürer bunları anlatmaya kalksak. Keramet sahibi bunlar.

Gözünden anladı, “Sende zina izi var.” dedi. Sarsıldı;

“Peygamberlik kesilmedi mi?” [dedi.]

Kesildi ama kerâmet var.

كِرَامَاتُ الْأَوْلِيَاءِ حَقٌّ

Kerâmâtü'l-evliyâi hakkun.

“Evliyaullahın kerameti haktır, şakası yoktur bu böyledir.”

Anladı.

Ne yapmış?

Yolda gelirken açık bir kapıdan bakmış, yıkanan bir kadın görmüş.

Peygamber Efendimiz diyor ki; ,

“Gözler de zina eder. Yani harama baktığı zaman zina olur. Eller de zina eder, haramı tuttuğu zaman zina olur.

Bu işin şakası yok, gözü koruyacaksınız. Oruçluyken gözün harama bakarsa,

“Şu İsveçli kız vay be!”

Gitti, orucun sevabı gitti. Gider.

Ne olacak?

Nazar ber kadem olacak, bakışı pabuçlarının ucunda olacak. Utangaç bir kız gibi böyle yürüyecek, derviş böyle yürüyecek.

Baktı, hayran kaldı, aşık oldu, kendisini tutamadı filan, uzun macera. Ama Yusuf *aleyhisselam* o kadar güzel ki, şehirde dedikodu yapmışlar;

“Bak Aziz’in karısı kölesine aşık olmuş filan.” diye.

O da kızmış, siz benim dedikodumu yapıyorsunuz ha! Hepsini çağırmış saraya. Herkes gelmiş, hepsine elma vermiş, bıçak vermiş. Meyve ikramı yapıyor, elma makbul olur orada. Yani elma ikramı yapmış. Herkes elmayı kesecek, soyacak, yiyecek.

Olsa da yesek biz de şimdi, tam zamanı.

Tam o sırada demiş ki;

وَقَالَتِ اِخْرُجِ عَلَيْنَا

Ve kâleti’h-ruc aleyhinne.

“Ey Yusuf, çık şunların yanına!”

Yusuf’u çağırmış.

Yusuf mu, askerlik arkadaşımız mı?

Ne diyeceğiz?

Aleyhisselam.

Yusuf *aleyhisselam*'ı çağırması;

“Gel buraya çık, şunların yanına!” demiş,
Yusuf *aleyhisselam* da kadınların yanına gel-
miş.

Ne diyor Kur'ân-ı Kerîm, Yusuf *aleyhisse-
lam* gelince ne olmuş?

فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ

Fe-lemmâ ra'eynehû. “Kadınlar Yusuf *aleyhisselam*'a şöyle bir bakıp görünce hışırttular, hepsi feleklerini şaşırdı.” *Fe-lemmâ ra'eynehû ekbernehû.* “Allah ekber! dediler. Allah Allah! dediler yani böyle. Şaşırdılar.” *Ve katta'ne eydiyehünne.*¹³ “Eller gitti, elmayı keserken ellerini doğradılar.”

Katta'na ne demek, tef'il babından ne ifade eder?

Kesret ifade eder.

Parça parça ettiler ellerini. Çok kestiler, bir yerini azıcık değil. Kestiler farkında değiller, şaşırdılar.

Neden?

---

¹³ 12/Yusuf, 31.

Yusuf *aleyhisselam* çok güzeldi. Çok güzeldi yani bakanın feleğini şaşıracağı kadar güzeldi. Ellerini kestiler kadınlar. Dedi ki;

“İşte bak, beni dedikodusunu yaptığınız şahıs bu işte! Beni bundan dolayı ayıplıyorsunuz. Bak, siz de feleğinizi şaşırdınız!” dedi Zeliha valide.

Sonradan valide deyişimi söyleyeceğim tabii, *radıyallahu anhâ* diyelim.

Dediler ki Yusuf'a, Yusuf *aleyhisselam*'a;

“Dediğimizi yapacaksın!” Dedi ki;

“Yapmam.”

“Hapsederiz.”

“Hapis benim için daha iyidir.”

Hapse girdi, yapmadı. Onların tekliflerine evet demedi, hapse girdi.

Şimdi bak hapse girdi, arada hapiste epeyce yattı.

Hapse ne deniliyor?

Medrese-i Yusufiyye deniliyor. Bizimkiler öyle diyorlar.

Hapse girdi, senelerce kaldı orada. Sonra kıymeti anlaşıldı, peygamberliği anlaşıldı. Hapishane arkadaşlarından çıkanlar hükümdarın yanında konuştular filan. Sonra bu haptisten hükümdar tarafından çıkartıldı.

“Ya sen niye hapsedildin?” diye sordular.

O dedi ki;

“Benim bir suçum yok ama beni hapsetti bu kadınlar.” dedi.

Kadınlar çağırıldı;

“Ya siz bunu hapsettirmişsiniz, iftira etmişsiniz bunu hapsetmişsiniz. Nasıl oldu bu iş?”

Zeliha valide dedi ki;

الَّذِينَ حَصَّصَ الْحَقُّ أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ

âl-âne hassasa'l-hakku. “Şimdi iş anlaşıldı.” *Ene ravettühû an nefsihî.*¹⁴ “Bütün bu işleri karıştıran benim, hata benim. O masumdur, onun bir şeyi yoktur.” dedi.

---

¹⁴ 12/Yusuf, 51.

Yusuf *aleyhisselam*'ın haksız yere hapse girdiğini hükümdar anladı. Kendisini tabiri caizse tarım bakanı yaptı.

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ

*Kâle ic'alnî alâ hazâini'l-ardı.*¹⁵

Yeryüzünün mahsullerinin idaresi vazifesini ona verdi, yani tarım bakanı gibi bir şey o zaman için. Tarım bakanlığını verdi.

Sonra ne oldu, asıl biz neyi anlatmak istiyoruz?

Sonradan normal meşru, -normal demeyecektim- tabii bir şekilde, meşru bir şekilde düğünleri dernekleri nikahları oldu, Zeliha validemizle Yusuf *aleyhisselam* normal bir evlilikle evlendiler.

Bak, konuya nasıl bağlanıyor bu?

Eer sabretmeseydi daha önceden haramdan evlilik olacaktı, hapse de girmeyecekti, daha rahat gibi olacaktı ama âhîret gidecekti, âhîret! Zina olacaktı, âhîret gidecekti! Sabretti, hapis oldu ama ondan sonra Mısır'a

---

¹⁵ 12/Yusuf, 55.

bakan oldu, o kadın da ona nasip oldu. O kadının da nasip oldu ona.

Demek ki Kur'ân-ı Kerîm'den, buradan çıkacak dersi nedir?

Biz Allah'ın emrini tutarsak yine olacak olur, helal yoldan olur. Biz Allah'ın yolunu tutmazsak yine olacak aynı şey olur, haramdan olur.

Ne olur ortada?

Bize yazık olur, günah kazanmış oluruz. Değişen bir şey yok. Rızık değişmez, nasip değişmez, kader değişmez, kısmet değişmez. Olacak olur ama insan yanlış bir seçme yaptığından dolayı günah kazanmış olur.

Anladık mı şimdi kaderin sırrını?

İşte bu kaderin sırrıdır, ona göre...

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

İbadetlerin kabul olmama sebeplerinden bazılarını söyledik. Böylece yani insan oruç tuttuğu halde bazen sadece aç ve susuz kalabilir. Aman oruçları güzel tutun da Ramazan'da Allah'ın afv u mağfiret ettiği kimseler olun demek istedik. İşte işin özeti bu. Aman

orucu adam gibi tutun, merdâne tutun, şahane tutun, mükemmel tutun da Allah sizi afv u mağfiret eylesin diye çırpınıyoruz. Sözüm sadece size değil, kendime de, hepimiz için gerçekler bunlar.

Her sözüme âyet getirdim, delil getirdim. Herhalde itirazınız yok, işin gerçeği bu.

Allahu Teâlâ hazretleri cümlemizi namazımızı kabul edeceği vech ile kılmaya, orucumuzu razı olacağı vech ile tutmaya muvafak eylesin. Şu Ramazan'da bizi afv u mağfiret eylesin. Şu Ramazan'dan mağfur ve Allah'ın rahmetine ermiş olarak çıkmayı, Ramazan'dan sonra da bu Ramazan'da kazandığımız güzel evsafı bozmadan iyi bir müslüman olarak devam etmeyi Allah cümlemize nasip eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

21 Şa'bân 1417 / 31.12.1996

Stockholm/ İsveç

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

